

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Commentarii Exegetici In Apocalypsim Ioannis Apostoli

Viegas, Brás

Parisiis, 1615

Edoardo Farnesio S. R. E. Cardinali Amplissimo, Blasivs Viegas Societatis
Iesv Salutem, & felicitatem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39261

EDOARDO

FARNESIO S. R. E.
CARDINALI AMPLISSIMO.

BLASIVS VIEGAS SOCIETATIS IESV

Salutem, & felicitatem.

HIC CVBRATIONES nostras in Apocalypsim Ioannis pluribus haud dubie refertam sacrascentis, quam Verbis, nunc tandem in lucem damus sub luce tua, Odoarde clarissime. Sustinuimus opus, quo ad licuit, & pluribus licet annis pressum, quam ille moneat, nec sic tamen in animo erat ancipiti iudiciorum alexa committere. Arcebat, a publico non vulgaris difficultas, quae Iustini, Irenei, aliorumque sapientissimorum hominum non tam exercuit, quam fatigauit ingenia, ut illud de Ecclesia apud Zachariam apte mihi quadrare in Apocalypsim videatur, quod eam Deus tanquam lapide oneris cunctis ingenis, ut illam cunctis populis, posuerit, in quo extollendo omnium interpretum vires non sine lassitudine probarentur, ad instar sphaerae illius aeneae grauisissimi ponderis, qua se Hieronymus Athenis iuxta simulacrum Mineruae vidisse testatur, sciscitantumque de usu accepisse, Athletarum in illa massa fortitudinem comprobari. Qui nos igitur sphaeram magnitudine plane caeleste, pondere aeneam quae vel ipsa specie, moleque, plerosque alioqui robustissimos, vel a periclitandis in se viribus deterruit, vel pertinaciter instantes in ipso mixtu fregit, non dico in sublime suspendere, sed impellere tantum conaremur, qui non sumus. Vlla ex parte cum tantis Atlantibus conseruendū. Ceterum diffidenti iam, ac pene desperanti illud subiit, etsi singulis tractatoribus inuictū sphaerae pondus non cederet, attramen si vniuersi concurrerent, si quantulum posse subleuari. Itaque non frustra nostrū locari operam, si collectis in vnum superiorum receperetam viribus nos simul admitteremur, nostrisque in sacrae Scripturam ex diuturna eius, Paruaque, lectione decerpitis obseruationibus, aliquorum conatibus non nihil adiumenti afferremus. Vt enim scite dixit D. Augustinus, in hoc rerum genere, nec est maioribus inuidendum, nec de minoribus desperandum. Verum nec sic elabimur: cum enim ipsum per se opus obscurissimum iuxta sit, ac maxime Diuinum, habent ad manum Aegyptii, qui non tam seruandus, quam obseruandus alienis

VIEGAS
I
A
P
O
C
A
L
Y
P
S
I
C
A
P
I
T
U
L
O
I
I

operibus excubant, quò possint interpretem vel proiecte audacia quoddam difficillima
tentare, vel quòd sacratissima contingere ausus fuerit, insensae arrogantiae crimina-
ri. Haec una nimirum causa, ut caetera abessent satis foret, ut te, Odoarde Cardinalis
amplissime, huiusce nostris commentariis patronum aduocarem, quippe qui videre, sub
nullo antiquissimo tuo genitro, nominisque splendore, securè posse tenebricosum opus
suae audaciae crimine prodire, & ad caelestia, Diuinaque mysteria sine insimulatione
arrogantiae aspirare. Sed alia sunt, Odoarde, quae cum dixerò, mirum non videbitur, si
homo Lusitanus, atque in Lusitania educatus, ubi tanta copia est clarissimorum Prin-
cipum, Aeternitate mihi, & patronum in Italia quasi tenentium. Vnu est gentis decus, alie-
ri Religionis officium illud nomine, hoc ipso cognomine praefers, ut in neque Odoardus
externus Lusitanus homini, neque Farnesius alienus Societatis alumno censeri debeas.
At enim, ut ab stemmate ordiar gentilitio, quis Odoardum cum quodam statim re-
cordetur Odoardi illius tui, Emmanuelis inuicissimi, ac felicissimi Lusitaniae
Regis filij, a quo Maria mater tua omnis memoriae Princeps, Ite sane auspice, pro-
creata, & Alexandro Parmensi duci, domi bellique spectatissimo Principi locata
cum te edidit, Lusitaniae regno eximium decus, Italiae caelo splendidissimum addidit si-
das. Quibus tu Odoarde, parentibus minime te indecorum, ac degenerem praebuisti. Mi-
ratur Italia, Romaque potissimum, quòd tantum comitate suauitate morum, modestia,
pietate, senili in ista aetate prudentia, omniumque pulcherrimarum virtutum splen-
dore luceas: ego porro mirarer potius, si luceres in quem tot tantaque rege, ac Princi-
pum maximorum a quibus trahit originem lumina non fortuito incidant, sed certo
iaciantur. Quidni suspicere in te liceat non adumbratam, sed ad vnum expressam pie-
tatis imaginem, quae in Alfonso Henrico, regni Portugalliae parente, auctoreque re-
splenduit, qui cum bellica virtute, rerumque gestarum gloria nulli esset veterum Im-
peratorum secundus, nihil tamen inquam gloriosius existimauit, quam Deum pie co-
lere, optimaque illa spolia, quae debellatis Regibus detrahebat, amplius Religiosorum ce-
nobus exaedificandis, templisque sanè magnificis extruendis consecrare. Nil nimirum
liberalitatis in te micare lumina, qui in maioribus tuis numeres Regem Dionysium,
tanta liberalitate Principum, ut cum inter Fernandum Castellae, & Iacobum Ara-
goniae Reges de ipso regnandi iure delectus arbiter, eius controversia componenda cau-
sa in Castellam, Aragoniamque iussit, nullum vtriusque regni virum primum
praetermiserit, quipè regia plane munificentia amplissimis muneribus exornauerit, ip-
sique Aragoniae Regi magnam vini auri mutuanam petenti, mutuanam illam quidem dare
reuerit, sed duplo tamen maiorem gratis donauerit. Et ne singulos Lusitaniae Reges
percepsem, cui adorationem non iniiciat tuum istud ardentissimum religionis ve-
rumque omnium operarum studium, qui paulo attentius contempletur solem illum
Orientis Emmanuelis primum, & Ioannem huiusmodi III, patrum praedictorum
nummum, qui religionis ardore, amplificatione fidei, & in Romanam istam sedem studio
nihil inquam antiquius habuerunt. Iam vero si habenda erat officij ratio, iniuste
profecto facerem, si Farnesiorum familiam Societatis nostrae parentem, & altricem
praeteriret. Eam Paulus III, Pont. Max. gentis vestrae decus, ornamentumque

•
singulare vix dum natam Pontificio sinu peramanter excepit, & cum Apostolica
auctoritate confirmavit, quasi paterna benedictione saluam, & in colorem esse pre-
catus est, paulo post crescentem, augetemque in dies benignas prerens sinit, robu-
stiorem effectam nouis amplificauit muneribus, ac Pontificijs, usque amplissimis fa-
cultatibus pro incredibili aduersum nos, amoris, propensioneque locupletauit. Non dis-
simili fuit in nos voluntate patruus tuus Alexander Cardinalis Farnesius, cui ut
Paulum III. auum suum, Alexandrum quoque antea nominatum omni ex parte re-
ferret, idem tantum locus defuit, merita certe loco illo, & imperio digna minimè de-
fuerunt. Quam ille inquam nos ornandi occasionem pratermisit? Quam non rerum
nostrarum qua gratia, qua auctoritate, qua opibus propugnationem, defensionemque
suscepit: itaque extare æternum voluit sue etiam nos voluntatis, & munificentia mo-
nimentum Romanum istud templum professa domus, immensis a se sumptibus, &
magnifico opere perfectum, quin ipsam quoque domum à fundamentis erigere cogi-
tabat, nisi illum Deus dignum tanto Principe opus molientem morari amplius in ter-
ris non nolisset. Quod tu opus, Odoarde tibi, ut par est credere, Diuino consilio, &
providentia reseruatum, cum pari animi magnitudine, singularique liberalitate modo
agredieris, consiciendumque suscipis. His itaque maioribus non satis duxisti in gene-
ris antiquitatem, & splendorem, virtutumque omnium ornamenta succedere, nisi in
amorem quoque, & voluntatem succederes tamque ad viuum illos & natura, &
affectu exprimeres, ut qui te videret, duos in vno Odoardo recordari posset Alexan-
dros. Itaque nos cum amas, vere te Farnesium, cum ornas, geminum Alexandrum præ-
bes. Quod ad me attinet, iniquus præfecto essem, si Societatis alumnus tam assiduum,
peramanterque Societatis patronum non adamarem, & aliquo grati animi, amo-
risque testimonio nostrum in te studium non ostenderem. Nec enim, quia id quod de-
bebam, haud possem, debui id, quod poteram præmittere: eò vel maxime, quod non
putavi Claudio Aquanino Generali Præposito, ac Parenti nostro dignissimo quic-
quam me gratius facturum, quam si te, quem ille vnicè diligit, præcipue colerem, sub-
que de totius Societatis nomine nostram in te, tuosque voluntatem, vel hinc ex lon-
ginquis Lusitania oris aperirem. Accipe igitur, Odoarde clarissime, hoc, qualecumque
est, nostræ voluntatis officium, exiguum per se licet, sed ex magno tamen amore, tui-
que obseruandi voluntate profectum, ex qua magni Principes potissimum solent
oblata sibi munera, non ex rerum ipsarum magnitudine aestimare. Vale.